

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

SWOT-3 analýza

revize

Zpracováno v rámci projektu:

Místní akční plán vzdělávání na území ORP Hustopeče III

Registrační číslo projektu:

CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0022918

říjen 2022

Zpracovatel: Realizační tým MAP ORP Hustopeče III

Po zahájení projektu Místní akční plán ORP Hustopeče III bylo v rámci realizačního týmu rozhodnuto, že Analytická část Dokumentace MAP bude přepracována. Cílem přepracování Analytické části Dokumentace MAP je přehlednost, systematické rozčlenění obsahu Dokumentace MAP do jednotlivých částí dle Postupů MAP III a dosažení aktuálnosti uváděných informací.

Pro účely nově zpracovávané Analytické části byly převzaty důležité obsahy, které byly podrobeny revizi a aktualizaci.

Výchozím podklady pro vypracování této dílčí dokumentace jsou:

- Analytická a strategická část dokumentace MAP II
- Evaluační zpráva a Sebehodnotící zprávy MAP II
- Průběžné vyhodnocení naplňování ročního akčního plánu
- Informace o stávajícím stavu čtenářské, matematické a digitální gramotnosti a inkuzivity v území ORP Hustopeče
- Dlouhodobé záměry vzdělávání v území
- V rámci realizačního týmu a pracovních skupin došlo k revizi potřeb škol a aktualizaci SWOT3 analýz

1. SWOT analýza za oblast čtenářské gramotnosti

Čtenářská gramotnost je jedním z důležitých faktorů i mimo oblast českého jazyka. Klesá tendence k pravidelnému čtení, vyprávění a naopak dochází k nadměrnému zvyšování trávení volného času s digitálními technologiemi, což se projevuje ve zvyšujícím se nárůstu vad řeči a malé slovní zásobě. Naopak je třeba i využít tohoto zájmu o digitální technologie a zapojovat techniku co nejvíce do běžné výuky. Velká část mateřských školek uvedla rozvoj čtenářské pregramotnosti jako svou silnou stránku. Nárůst žáků s problematou komunikací a nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců pro logopedii by mohlo být částečně řešeno realizací dalších logopedických kurzů pro pedagogy.

Za silné stránky můžeme považovat realizace besídek, školních představení a soutěží, kdy je využíván potenciál dětí. Je podpořena vzájemná spolupráce jak ve třídě, škole, tak s rodiči či širší veřejností. Tato vzájemná spolupráce je také přínosná, ale v předchozím i současném školním roce byla velmi omezena. Pandemie covidu-19 výrazně ovlivnila rozvoj a aktivity v rámci čtenářské gramotnosti žáků. Školská zařízení nemohla realizovat aktivity týkající se návštěv knihoven, kulturních akcí ani jiné skupinové aktivity. Výuka byla kombinovaná s online formou.

Za silnou stránku považujeme spolupráci škol s místními knihovnami. Byly osloveny knihovny, aby doporučili knížky pro skupiny Předškoláci, 1. stupeň a 2. stupeň. Byla vytvořena webová stránka knizky-maphustopecko.cz, kde jsou tyto knihy uvedeny. V rámci pracovní skupiny

Čtenářská gramotnost byl vypracován a distribuován do škol a na obce leták pro rodiče, který se zaměřuje na rozvoj řeči u dětí ve věku 0-3 roky a 3-6 let. Došlo k nastavení spolupráce s programem SYPO.

Velmi znát je nezáměr ze strany rodičů o čtenářství. Důvodem je často vlastní zkušenost rodičů z dětských let, přetíženost rodičů a přenechávání zodpovědnosti na školu.

Tabulka: SWOT 3 analýza Čtenářská gramotnost

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Existence regionální sítě knihoven a jejich spolupráce se školami• Vzdělávání pedagogů• Realizované aktivity (kurzy, vzdělávání, seznam doporučených knih, spolupráce s PPP)• Sdílení zkušeností	<ul style="list-style-type: none">• Nezáměr dětí o čtenářství vůbec, nízká podpora rodin vedoucí k systematickému čtenářství, spolupráce s rodiči• Nárůst žáků s problematickou komunikací (poruchy učení, logopedické vady)• Pomůcky na podporu, materiální vybavení
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none">• Využití moderních technologií• Vzájemná spolupráce škol, sdílení dobré praxe• Podpora zájmu o čtenářství (projekty, besídky, soutěže, prostory pro čtení atd.)• Čerpání finančních prostředků z dotačních programů• Programy Česko čte dětem/ Jižní Morava čte• Edukační programy Moravské galerie	<ul style="list-style-type: none">• Nízká motivace žáků k učení• Nezáměr rodičů o akce podporující čtenářskou gramotnost, nedostatečné domácí vedení• Vysoké počty dětí ve třídách• Nadměrné využívání informačních a komunikačních technologií dětmi• Nárůst žáků s poruchami učení a narušeným řečovým vývojem

Návrh konkrétních kroků k řešení problému:

- Zařazení práce s textem do všech předmětů (např. porozumění slovním úlohám v matematice)
- Budování pozitivního vztahu k četbě
- Podpora při využití dotačních programů na rozvoj čtenářské pre/gramotnosti (nákup knih, pomůcek, materiálního vybavení, interaktivních programů)
- Pokračování ve spolupráci s knihovnami a dalšími institucemi
- Metodická setkávání pedagogů v rámci projektu MAP III
- Návrhy implementačních aktivit pro MAP IV, zaměřených na zlepšování v oblasti ČG

2. SWOT analýza za oblast matematické gramotnosti

Na mnoha školách byla výuka matematiky podpořena díky prostředkům ze Šablon a došlo tak k nakoupení pomůcek, IT techniky i vzdělání pedagogů. Při výuce se využívá práce s interaktivní tabulí i nové metody. Bohužel je potřeba stálá a systematická finanční podpora, a to nejen k nákupu pomůcek, ale i k jejich aktualizaci a udržitelnosti. Problémem se stává snižování hodinových dotací na výuku matematiky, podpora žáků se SVP na úkor běžných žáků a nižší podpora ze strany rodin. Již proškolení učitelé mohou motivovat ostatní k využití nabídky DVPP.

Důležité je pro děti názorné propojení matematiky a reálného života, čímž je podporována smysluplnost a motivace k činnosti. Potřebný je rozvoj logického myšlení u dětí a žáků, který má vliv také na jejich motivovanost. Důvodem nezájmu o matematiku je často strach žáků z neúspěchu, důraz kladený na rychlost počítání, špatná práce s chybou v hodinách, přetrvávání drilových aktivit nebo nezajímavost a nepropojenost látky s běžným životem. Je třeba více zapojovat odborníky do výuky a objevovat zajímavé pojetí výuky matematiky. Důvodem nezájmu rodičů je neporozumění látce nebo vlastní špatná zkušenost ze školních let.

Tabulka: SWOT 3 analýza Matematická gramotnost

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Podnětné prostředí ve školách (matematické soutěže, kluby, pomůcky)• DVPP, sdílení zkušeností• Využívání mezipředmětových vztahů	<ul style="list-style-type: none">• Hodinová dotace na výuku matematiky• Nízká podpora ze strany rodiny• Podpora inkluze na úkor běžných žáků
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none">• Zapojení rodičů do rozvoje MG• Sdílení zkušeností, nápadů mezi pedagogy• Obnova pomůcek• Nová školení a nové metody• Podpora tématu finanční gramotnost	<ul style="list-style-type: none">• Malá podpora matematiky (veřejností i MŠMT)• Nízká finanční podpora (materiálně i personálně)

Návrh konkrétních kroků k řešení problému:

- Pokračování v setkávání pedagogů za účelem vzdělávání a výměny zkušeností v rámci MAPIII
- Spolupráce při zajišťování financování (vybavení pomůckami a digitálními potřebami pro rozvoj matematické gramotnosti)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Proškolení pedagogů
- Konkrétní náměty pro rodiče, jak zahrnout matematickou gramotnost do běžného fungování rodiny
- Návrhy implementačních aktivit pro MAP IV, zaměřených na zlepšování v oblasti MG

3. SWOT analýza za oblast rozvoj potenciálu každého žáka

Při aktualizaci analýzy je nejvýznamnějším vlivem pandemie koronaviru, která ovlivnila předchozí tři školní roky. V průběhu tohoto období byly školy zcela uzavřeny, následně probíhala distanční výuka a postupně probíhaly karantény tříd nebo žáků. Toto období bylo pro všechny náročné, ovlivněna byla psychika celých rodin, pedagogů a ostatních pracovníků v oblasti vzdělávání. Problémem u některých žáků byl, že neměli vhodnou fungující techniku, což bylo částečně řešeno i v rámci projektu MAPII nákupem potřebné techniky.

Díky realizaci projektu Šablon získaly školy potřebné vybavení, pomůcky a zajištění personálu. Je dobré pokračovat ve využívání těchto i dalších finančních možností. Školy a školky jsou stále více upravovány, modernizovány a přestavovány tak, aby splňovaly požadavky na bezbariérový přístup. Dochází k realizaci setkání zástupců škol a OSPOD. Nedostatek odborníků, přeplněnost poradenských zařízení, velmi početné třídy – to jsou slabé stránky z našeho regionu. V dalších letech bude důležité věnovat se prohlubující separaci mezi dětmi v různých školských organizacích, která je ovlivněna nejen pandemií koronaviru, ale také aktuálním přílivem dětí z Ukrajiny do zařízení od školního roku 2021/2022.

Identifikace možných příčin problémů

- Nedostatek kvalifikovaných pedagogů, speciálních pedagogů, logopedů, školních psychologů
- Nedostatek prostoru ve školách k vytvoření menších tříd a s tím související finanční pokrytí personálního zabezpečení

Tabulka: SWOT 3 analýza Rozvoj potenciálu každého žáka

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Vzdělávání pedagogů, zavádění nových metod výuky• Spolupráce škol a zástupců OSPOD• Realizované projekty (bezbariérovost, nákup pomůcek)• Tematické projektové dny, návštěvy vzdělávacích center	<ul style="list-style-type: none">• Velký počet žáků ve třídách• Spolupráce s rodiči, informovanost rodičů o inkluzi ze strany státu• Přehlednost poradenských zařízení, nedostatek odborníků
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none">• Spolupráce s rodiči• Šablony a jiné projekty v OPVVV• Možnost setkávání se speciálním pedagogem a psychologem• Využívání nových metod a trendů vzdělávání, digitální gramotnost• Vybavení pomůckami	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatek psychologů a speciálních pedagogů na školách• Zvýšená podpora znevýhodněných dětí na úkor podpory běžných žáků• Nedostatečné kvalitní a odborné vzdělávání pro pedagogy s vysokým rizikem vyhoření• Nedostatečná kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče žáků se speciálním vzdělávacími potřebami apod.

Návrh konkrétních kroků řešení problému:

- Zorganizování akcí s cílem pozitivní osvěty v inkluzivním vzdělávání pro rodiče
- Vybavení didaktickými, speciálními a kompenzačními pomůckami a bezbariérovým nábytkem pro děti a žáky se SVP z vhodných dotačních programů či šablon
- Zorganizování akcí s cílem pozitivní osvěty v inkluzivním vzdělávání
- Důraz na kvalitní asistenty pedagoga

4. SWOT analýzy podpory pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání

V předchozím období dosáhla výrazných změn digitální gramotnost nejen žáků, ale především pedagogů. Učitelé se naučili ovládat nové programy a prostředí, díky kterým komunikovali s žáky, rodiči, kolegy nebo odborníky a toto přetrvalo i po ukončení distančního vzdělávání. Zjišťovali nebo dokonce sami vyváželi prostředí, kde byly a je uložena inspirace ostatním, stahovatelné dokumenty či odkazy. Školy realizovaly projekty šablon (školní asistenti – personální podpora MŠ či ZŠ, zahraniční stáže pedagogických pracovníků, sdílení zkušeností pedagogů, využití ICT ve vzdělávání, školní psycholog, školní kariérový poradce). V současné době probíhá celkem 35 projektů. Více než polovina škol hodnotí odbornou a pedagogickou způsobilost u svých zaměstnanců za stoprocentní.

Tabulka: SWOT 3 analýza Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Zapojení škol do Šablon OV VVV• Realizace vzdělávacích aktivit v rámci MAP II	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatek odborných pracovníků• Nedostatek financí• Vysoký věk pedagogů
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none">• Možnosti DVPP a její dostupnost• Organizace lokálního vzdělávání pro pedagogy	<ul style="list-style-type: none">• Syndrom vyhoření u pedagogů• Velké množství opakující se administrativy

Návrh konkrétních kroků řešení problému:

- Aktivity zaměřené na prevenci syndromu vyhoření
- Podpora DVPP distanční formou – webináře apod.
- Podpora vedení škol při realizaci šablon a dalších projektů z nového programového období

Závěr

Z pohledu škol je kladně hodnocena realizace projektu MAP II v území. Prostřednictvím aktivit spolupráce, které vznikly za podpory projektu, došlo k eliminaci některých slabých stránek a využívání příležitostí k rozvoji vzdělávání. V průběhu MAP III bude velmi důležitá komunikace se školami v rámci pracovních skupin a příprava implementačních aktivit pro MAP IV.